

UZASADNIENIE

Powód L. M. wnosił o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Zakładu Karnego w G. kwoty w wysokości 2.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za naruszenie jego prawa własności przez funkcjonariuszy pozwanego oraz o zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu oraz zeznaniach złożonych w toku procesu wskazał, iż w dniu 14 maja 2014 r. jego konkubina nadała dla niego przesyłkę wartościową, w której znajdowały się m. in. znaczki, kartki papieru, wkłady do długopisu. Przedmiotowa przesyłka dnia 16 maja 2014 r. dotarła do ZK w G., jednakże próba jej doręczenia powodowi została podjęta dopiero w dniu 20 maja 2015 r. Powód wskazał, iż przesyłka została otwarta przez funkcjonariusza służby więziennej przed jej doręczeniem powodowi. Ostatecznie funkcjonariusz odmówił wydania powodowi ww. przesyłki, gdyż ten przebywał na oddziale (...) dla niebezpiecznych oraz nie posiadał wymaganej – w tymże przypadku – zgody Dyrektora na otrzymanie przesyłki zawierającej przedmioty biurowe.

Pozwany Skarb Państwa – Zakład Karny w G. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu według norm przypisanych.

W uzasadnieniu zajętego stanowiska Pozwany przyznał, iż w dniu 16 maja 2014 r. przedmiotowa przesyłka została przyjęta do Zakładu Karnego w G., jednakże dopiero dzień 20 maja 2014 r. był terminem możliwie najwcześniejszym, kiedy powód mógł otrzymać. W dniu 20 maja 2014 r. została podjęta próba doręczenia powodowi przesyłki wartościowej. Pozwany podkreślił, iż z uwagi na status powoda, zakwalifikowanego jako wymagający osadzenia w wyznaczonym oddziale lub celi zakładu karnego typu zamkniętego w warunkach zapewniających wzmoczoną ochronę społeczeństwa i bezpieczeństwo zakładu, otrzymanie przesyłki zawierającej przedmioty biurowe wymagało posiadania przez powoda pisemnej zgody Dyrektora pozwanego Zakładu karnego. Z uwagi na powyższe przesyłkę zatrzymano, bez doręczania jej adresatowi, a w dniu 21 maja 2014 r. przesyłka została odesłana do nadawcy.

Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2014 r. Sąd Rejonowy w Goleniowie zwolnił powoda L. M. od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w całości.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W maju 2014 r. L. M. przebywał w warunkach izolacji więziennej w Zakładzie Karnym w G..

L. M. został zakwalifikowany do kategorii osadzonych stwarzających poważne zagrożenie społeczne albo poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu, wymagających osadzenia w wyznaczonym oddziale lub celi aresztu śledczego lub zakładu karnego typu zamkniętego.

Bezsporne.

Zarządzeniem wewnętrznym Dyrektora Zakładu Karnego w G. nr 35/13 z dnia 27 czerwca 2013 r. uregulowano porządek wewnętrzny dla osadzonych zakwalifikowanych jako wymagających osadzenia w wyznaczonym oddziale lub celi zakładu karnego typu zamkniętego, w warunkach zapewniających wzmoczoną ochronę społeczeństwa i bezpieczeństwa zakładu.

Zgodnie z § 46 powyższego porządku wewnętrznego korespondencja urzędowa, prywatna polecona wydawana jest osadzonym w godzinach od 8.00 - 15.00 przez wyznaczonego funkcjonariusza działu ewidencji, a przesyłki wartościowe przez innego wyznaczonego funkcjonariusza.

Stosownie natomiast do § 49 pkt 1 przesyłka z korespondencją nie może zawierać książek, katalogów, dzienników i czasopism oraz żadnych innych przedmiotów, które osadzeni otrzymują w paczkach z żywnością, środkami

higieny, odzież oraz lekami. Powyższe przedmioty można otrzymać w formie przesyłki pocztowej po uzyskaniu pisemnej zgody Dyrektora. Zgodnie z pkt 4 ww. paragrafu osadzony jest zobowiązany do poinformowania nadawcy o obowiązujących wymogach dotyczących przesłanej korespondencji. Korespondencja niespełniająca powyższych wymogów, jak również niezgodna z wydanym przez Dyrektora zezwoleniem, będzie zwrócona nadawcy.

Dowody:

- zarządzenie – k 41-43,
- zeznania świadka P. K. – k. 71-72.

W dniu 14 maja 2014 r. E. M. nadała dla L. M. przesyłkę listowną wartościową zawierającą między innymi wkłady do długopisów, kartki papieru, znaczki, koperty, zeszyt. Deklarowana wartość paczki pocztowej określona została na kwotę 20 zł. E. M. zapłaciła 24 zł tytułem nadania ww. przesyłki.

L. M. nie poinformował E. M. o obowiązujących wymogach dotyczących przesłanej korespondencji.

W dniu 16 maja 2014 r. powyższa przesyłka wartościowa o nr (00) (...) została przyjęta do Zakładu Karnego w G. i odebrana przez funkcjonariusza P. K. oraz zaewidencjonowana w książce korespondencji zakładu karnego.

W dniu 20 maja 2014 r. podczas pobytu w oddziale mieszkalnym B-I, w asyście dwóch funkcjonariuszy pełniących służbę w oddziale oraz w obecności osadzonego L. M., P. K. dokonał kontroli powyżej wskazanej korespondencji. W wyniku kontroli stwierdzono, że zawartość przesyłki jest niezgodna z obowiązującym porządkiem wewnętrznym.

Osadzony L. M. nie posiadał zgody Dyrektora jednostki na otrzymanie w korespondencji przedmiotów biurowych.

W dniu 21 maja 2014 r. korespondencja została odesłana do nadawcy, to jest E. M..

Dowody:

- wyciąg z książki korespondencji – k. 37,
- raport z przebiegu służby – k. 38-39,
- odpowiedź – k. 40,
- pismo z dnia 11.07.2014 r. – k. 45,
- zeznania świadka P. K. – k. 71-72,
- zeznania świadka E. M. – k. 83-84, k. 117-118,
- zeznania powoda – k. 93-94.

E. M. nie otrzymała przesyłki nadanej do niej zwrotnie w dniu 21 maja 2014 r.

E. M. oraz L. M. nie wnieśli formalnej reklamacji dotyczącej niedoręczenia zwróconej przesyłki.

L. M. zwrócił się do operatora pocztowego Poczty Polskiej S.A. o wyjaśnienie okoliczności doręczenia przesyłki wartościowej nr (00) (...). W odpowiedzi z dnia 03 kwietnia 2015 r. Poczta Polska S.A. Biuro (...), D. Operacyjny w G. wskazał, iż w wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono, iż przesyłka wartościowa priorytetowa nadeszła jako zwrócona do Urzędu Poczтового (...) w dniu 22 maja 2014 r. Z zapisów dokumentów źródłowych wynika, że przesyłka nadeszła w stanie uszkodzonym, dlatego też nie przekazano jej do bezpośredniego doręczenia pod adresem nadawcy, tylko sporządzono zawiadomienie, które doręczono do pocztowej skrzynki oddawczej. Analogicznie postąpiono z zawiadomieniem powtórnym wystawionym w dniu 09 czerwca 2014 r. Z

powodu niezgłoszenia się nadawcy po odbiór przesyłki, przesyłkę odesłano do Wydziału Nierozłączalnych Przesyłek w K..

Dowody:

- pismo z dnia 03.04.2015 r. – k. 115-116,
- zeznania świadka E. M. – k. 83-84, k. 117-118.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie mogło zostać uwzględnione.

W okolicznościach badanej sprawy powód dochodził roszczenia o zapłatę kwoty 2.000 zł z tytułu szkody majątkowej spowodowanej działaniem pozwanego polegającym niedoręczeniu przesyłki nadanej zwrotnie do E. M. w dniu 21 maja 2015 r., która zawierała materiały biurowe.

Odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanego za szkodę majątkową rozpatrzyć należało w oparciu o art. 417 §1 k.c., zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Podkreślić przy tym należy, iż Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie funkcjonariusza państwowego przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, niezależnie od tego, czy funkcjonariuszowi można przypisać winę (wyrok SN z dnia 20 lutego 2008 r., II CSK 435/2007, niepubl.). Okoliczność, że podmioty wymienione w art. 417 k.c. ponoszą odpowiedzialność nie za cudze działania, lecz za własny czyn niedozwolony – powoduje, że nie ma również potrzeby ustalania (identyfikacji) osoby bezpośredniego sprawcy szkody. Wystarczy przyjęcie istnienia związku między wykonywaniem władzy publicznej a szkodą, czyli że szkoda niewątpliwie powstała wskutek działania jakiegoś – choćby niezidentyfikowanego – podmiotu (lub kilku podmiotów), wykonującego władzę publiczną i realizującego władcze funkcje danej osoby prawnej. Podstawowymi przesłankami odpowiedzialności odszkodowawczej, które muszą kumulatywnie zaistnieć, aby można domagać się naprawienia szkody są: wystąpienie działania lub zaniechania pozwanego powodującego szkodę, bezprawność tego działania lub zaniechania, powstanie szkody i adekwatny związek przyczynowy między działaniem lub zaniechaniem a powstałą szkodą. Powstanie szkody jest podstawową przesłanką, która musi istnieć przy dochodzeniu odszkodowania od Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej (vide: wyrok SN z dnia 27 sierpnia 2008 r., II CSK 132/2008, niepubl.). Samo stwierdzenie bezprawności działania funkcjonariuszy Skarbu Państwa nie powoduje powstania obowiązku odszkodowawczego przy braku szkody (vide: wyrok SN z dnia 27 sierpnia 2008 r., II CSK 132/08, LEX nr 465603. Powyższe przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa stosownie do treści art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. winien wykazać powód żądający zasądzenia stosownej sumy tytułem odszkodowania.

W ocenie Sądu powód w okolicznościach badanej sprawy nie sprostął powyższemu obowiązkowi. Skoro powód roszczenia swoje wywodzi z regulacji art. 417 kc, winien wskazać okoliczności wypełniające dyspozycję wskazanej normy oraz dowody na ich poparcie.

Powód nie wykazał, aby strona pozwana postępowała w sposób bezprawny. Powód pominął zupełnie okoliczność, że jako osoba pozbawiona wolności podlega ograniczeniu w możliwości dysponowania własną osobą, jak też należącymi do niego przedmiotami, co wynika z samej istoty kary pozbawienia wolności oraz przepisów regulujących prawa i obowiązki skazanych, w tym regulaminów wewnętrznych dotyczących porządku panującego w danym zakładzie karnym, wydanych przez dyrektora jednostki w oparciu delegacje ustawową.

Należy w tym miejscu zauważyć, że procedura doręczania przesyłek osobom pozbawionym wolności podlega szczegółowej regulacji prawnej. Zgodnie z art. 134 § 2 ustawy z dnia 06 czerwca 1997 roku Kodeks postępowania karnego (Dz.U.z 1997r. Nr.89,poz.555 z póź.zm.) w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. osobom pozbawionym wolności doręcza

się pismo za pośrednictwem administracji odpowiedniego zakładu. W myśl § 19 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz.U.z 2003 r., Nr.152, poz.1493) korespondencję adresowana do skazanego doręcza mu upoważniony funkcjonariusz, zaś jeżeli korespondencja podlega cenzurze lub nadzorowi, doręcza się ją po dokonaniu tych czynności. Zgodnie z kolei z § 16 ust. 2 ww. rozporządzenia godziny i sposób przyjmowania korespondencji ustala się w porządku wewnętrznym zakładu.

Istotne jest też, że powód został zaliczony do skazanych, o jakich mowa w art. 88 §3 k.k.w. Osoba taka osadzona być winna w warunkach zapewniających wzmożoną ochronę bezpieczeństwa zakładu.

Stosownie natomiast do § 49 pkt 1 zarządzenia wewnętrznego Dyrektora Zakładu Karnego w G. nr 35/13 przesyłka z korespondencją nie może zawierać książek, katalogów, dzienników i czasopism oraz żadnych innych przedmiotów, które osadzeni otrzymują w paczkach z żywnością, środkami higieny, odzieżą oraz lekami. Powyższe przedmioty można otrzymać w formie przesyłki pocztowej po uzyskaniu pisemnej zgody Dyrektora. Zgodnie z pkt 4 ww. paragrafu osadzony jest zobowiązany do poinformowania nadawcy o obowiązujących wymogach dotyczących przesłanej korespondencji. Korespondencja niespełniająca powyższych wymogów, jak również niezgodna z wydanym przez Dyrektora zezwoleniem, będzie zwrócona nadawcy.

Jak wynika z dokumentów załączonych do odpowiedzi na pozew przez stronę pozwaną, a nadto z zeznań świadka P. K., tenże właśnie funkcjonariusz służby więziennej po uznaniu, iż przesyłka skierowana do powoda stanowi przesyłkę wartościową dokonał jej kontroli, przy jednoczesnej obecności powoda. W wyniku przeprowadzonej kontroli zawartości przesyłki stwierdził, iż jest ona niezgodna z obowiązującym porządkiem wewnętrznym (przesyłka zawierała materiały biurowe takie jak m.in. kartki papieru, wkłady do długopisów, itp.). Funkcjonariusz ustalił nadto, iż osadzony L. M. nie posiadał zgody Dyrektora jednostki na otrzymanie w korespondencji przedmiotów biurowych. W związku z powyższym w dniu 21 maja 2014 r. korespondencja została odesłana do nadawcy (E. M.).

W ocenie Sądu w rozpoznawanej sprawie pozwany jednoznacznie wykazał, iż w pełni sprostał wymogom powyższej procedury. Niezasadny w ocenie Sądu okazał się także zarzut powoda jakoby zakład karny dopuścił się jakiegokolwiek zwłoki w podjęciu próby doręczenia mu skierowanej do niego przesyłki wartościowej, albowiem zostało to uczynione w najwcześniejszym możliwym terminie. Nadto okres czasu, w przeciągu którego doręczona ma zostać osadzonemu korespondencja, która wpłynęła do zakładu karnego nie została uregulowana prawnie. Należy mieć też na uwadze, że kwestionowane przez powoda decyzje strony pozwanej dotyczące odmowy doręczenia mu przesyłki nadanej przez E. M. i jej zwrócenia nie była dowolne, lecz zawierały stosowne uzasadnienie oraz podstawę prawną.

Wskazać należało, iż z ewentualnym roszczeniem odszkodowawczym powód winien wystąpić nie przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w G., lecz przeciwko doręczycielowi – operatorowi pocztowemu Poczta Polska S.A. (...) byłoby także wniesienie przez powoda, bądź nadawcę przesyłki formalnej jej reklamacji. Z przedłożonych do akt dokumentów jednoznacznie wynika, iż przesyłka została zwrócona przez Zakład Karny w G. do nadawcy (to jest do E. M.) w dniu 21 maja 2014 r., zaś w dniu 22 maja 2014 r. wpłynęła do Urzędu Pocztowego (...), co potwierdza treść pisma z dnia 03 kwietnia 2015 r. oraz wyciąg z Dziennika Korespondencyjnego z dnia 16 maja 2014 r.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu pomiędzy stronami oparte zostało na zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturze Generalnej Skarbu Państwa – j.t.: Dz.U. z 2013 r. poz. 1150 – oraz § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu – j.t.: Dz.U. z 2013 r. poz. 461).

Natomiast nieuiszczoną opłatę od pozwu na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010r. Nr 90, poz. 594 z późn. zm.), przejąć należało na rzecz Skarbu Państwa wobec braku podstaw do obciążenia nią którejkolwiek ze stron, z uwagi na wynik procesu oraz treść postanowienia z dnia 25 czerwca 2014 r., zwalniającego powoda od kosztów sądowych w całości (k. 19).

SSR Aneta Iglewska-Wilczyńska

Sygn. akt I C 719/14

Zarządzenia

1. odnotować w kontrolce uzasadnień,
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć powodowi z pouczeniem o apelacji – za pośrednictwem D.. ZK,
3. wypłacić należność za konwojowanie zgodnie z obliczeniem KP w S. z dnia 17.12.2015 r.
4. przedłożyć z apelacją lub za 20 dni.

G., dnia 13.01.2016 r.

SSR Aneta Iglewska-Wilczyńska